

ЗМІНА ДО ПІДХОДІВ У ПРОЕКТУВАННІ SPA-ЦЕНТРІВ ТА ГОТЕЛІВ, АДАПТАЦІЇ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ З УРАХУВАННЯМ СФОРМОВАНОЇ СИТУАЦІЇ COVID 19 ДЛЯ ЯКІСНОГО SPA-ОБСЛУГОВУВАННЯ В ДАНИХ УМОВАХ

Н.М. Бudyko магістрант,
Н.Ю. Авдєєва к. арх., доцент, кафедра архітектурно-проектної справи,
*ВСП «Інститут інноваційної освіти Київського національного
університету будівництва і архітектури», Київ, Україна*

Актуальність теми доповіді. Актуальним постає питання щодо розширення послуг SPA-центрів при готелях за межами міста згідно сформованої ситуації COVID 19 та після перебування людей у довгій ізоляції. В більшості цивілізованих країнах SPA-відпочинок став складовою частиною життя поважаючого себе громадянина. Проаналізувавши особливості проектування та експлуатації SPA-готельних комплексів та адаптації проектних рішень з урахуванням емоційного стану суспільства, ми допоможемо урізноманітнити та поліпшити специфіку організації простору SPA-центрів та готелів, що у подальшому дозволить залучати клієнтів у період пандемії та покращити імідж даних забудов і надання якісних та безпечних умов перебування клієнтів.

Метою доповіді є зміна підходів у проектуванні SPA-центрів та готелів, адаптації проектних рішень з урахуванням сформованої ситуації COVID 19 та виявлення актуальності якісного SPA-обслуговування в даних умовах. Комплексний підхід до аналізу та синтезу у розгляді питань проектування оздоровчо-розважального простору з прив'язкою до пандемії.

Основні результати дослідження. Пандемія 2019 року змінила звичне життя всього світу та стала каталізатором змін у багатьох галузях пов'язаних з великою скупченістю людей, у тому числі в архітектурі. Пріоритети життя змінились в суспільстві, не можливість відвідати курорти за кордоном, призвело до попиту на різноманітні SPA-центри та готельні комплекси, що пов'язані з оздоровленням, зняттям стресу. SPA-центри при готелях це окремий та об'ємний сегмент ринку, що має тенденцію до стрімкого росту. Біля 76% існуючих SPA-центрів такої категорії розвинулись за декілька останніх років у Європі. На сьогодні виявлення якості високого рівня в рейтингу готельних комплексів характеризується якісними SPA-послугами та візуальним чинником екстер'єрів та інтер'єрів, що відіграють не останню роль у популярності даної структури будівлі серед відвідувачів. Проектування площ приміщень майбутнього SPA-центру залежить від класифікації SPA і спектру послуг. Наприклад, при проектуванні заміського SPA-центру потрібно передбачити більші площі, оскільки там необхідно обладнати додатково готельні номери. Популярності набувають спеціальні SPA-готелі де оздоровлення, релаксація із застосуванням різноманітних водних процедур і інших засобів виходять на

передній план. Основна перевага SPA – вплив не на якийсь один орган, а на організм в цілому. Оздоровлення тіла досягається шляхом впливу на всі органи чуття, що призводить до позбавлення від стресів, перевтоми, безсоння, і депресій, причому вплив має супроводжуватися максимальним задоволенням для клієнта. Наявність SPA при готелі багаторазово підвищує її привабливість в очах потенційного клієнта.

В сучасних SPA-центрах і готелях плануванню та облаштуванню умов під потреби людини в період пандемії приділяється недостатньо уваги, що знижує ефективність їх діяльності і викликає відтік клієнтів. Поняття «якісне місцеперебування» набуває ширшої уваги з сторони проектанта як початкової точки відліку у формуванні умов комфорту та безпеки. Адже завдяки цьому фактору визначається конкурентоспроможність SPA-центрів та можливість бездоганної роботи комплексу.

У боротьбі за масового споживача провідні готелі і курорти світу стали на шлях переорієнтації до умов COVID 19 та стали акцентувати увагу на переоцінку цінностей життєдіяльності, його якості, площі, гігієни. Зберігаючи лікувальну функцію провідні курорти світу урізноманітнюють програму комфортного перебування клієнтів, пропонують широкий вибір типів номерів (площа) що дозволяє максимально усамітнитися не перетинаючись з великою кількістю людей в комплексі, намагаються змінити логістику перебування клієнтів у просторі що вже сформовано. Санітарна обробка номерів і соціальне дистанціювання в готелях – головні виклики. В готелях що вже побудовані архітектор може бути причасний до перепланувань існуючих приміщень з урахуванням умов пандемії (рис. 1).

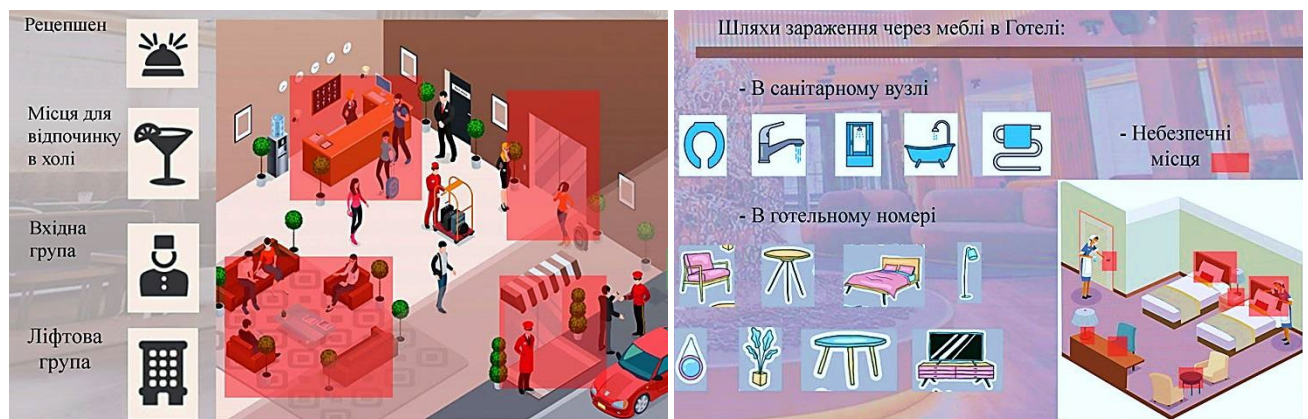

Рис. 1. Приклади місць з підвищеним рівнем зараження від COVID 19 (авторка Фролова Катерина, керівник Авдєєва Наталія, 2021р. КНУБА)

Основні вимоги, за даними останнього опитування серед споживачів: проектувати обідню зону на відкритому повітрі; в закритих приміщеннях збільшити відстань між столиками (це означає, що місткість кафе, барів і ресторанів зменшиться); уникати проектування місць публічного, масового користування в готелях, включаючи санвузли і спортзали; організовувати додаткові площі для можливості надання послуги в номері: наприклад, індивідуальним SPA-процедурам або сніданкам, «рум-сервісу».

Організацію процесу розміщення гостей готельного SPA-комплексу на тлі пандемії потрібно перебудовувати, це вплине на логістику планування зон при заїзді до готелю: зона реєстрації буде змінена, адже, щоб уникнути зайвих контактів лицем до лица, більшість готелів розширюють вибір цифрових послуг; їздити в ліфті доведеться за новими правилами, що зумовлює зміни площ та кількості вертикальних комунікацій; зона холу має обмежити скупчення людей, доведеться дотримуватись соціальної дистанції і проектувати місця для санітайзерів (автоматів) для рук з самого входу; організовувати інспекцію коридорів робітниками SPA-готелю по графіку та номерів з використанням ламп чорного світла і електростатичних фільтрів (плазмових іонізаторів); робити зміни у наповненні інтер'єру для позбавлення від речей, до яких постояльці часто доторкаються і які важко очистити (декоративні подушки, гостьові папки і навіть міні-бари), а ще від деяких предметів меблів; громадські зони потребуватимуть кардинальних змін (лаунж, басейнах і фітнес-залах); пляжі, шезлонги, як і тренажери зі спортивним спорядженням, будуть розставляти подалі один від одного і ретельно обробляти до і після використання; басейни загального призначення стають менш актуальними.

Концепція українського SPA ще далеко не сформувалася, тому першопрохідникам доводиться часто запозичувати ідеї з закордонного досвіду але правила щодо пандемії стосуються усіх комплексів такого типу споруд не залежно від країни. Нові норми щодо проектування приміщень вже можуть претендувати на зміни на рівні держави. Ситуація в якій перебуває населення всього світу призводить до необхідності в компаніях, що надають SPA-послуги, приділяти більше уваги даному напрямку вже на стадії проектування. Спілкування з природою, зв'язок антропогенного та природного середовища є основною концепцією SPA-комплексу в цілому. Дана тенденція дає можливість ще більш тісного зв'язку співпраці архітектора та дизайнера для гармонічного поєднання зовнішнього та внутрішнього середовища в рамках дотримання обмежень з якими ми співіснуватимемо ще не один рік.

Впровадження результатів дослідження. Дослідження може бути продовжено паралельно з ситуацією пандемії, а його результати можуть бути використані при проектуванні архітектурного середовища в даних умовах.

Висновки. В результаті дослідження були виявлені передумови розвитку і особливості формування архітектури SPA-центрів та готелів. Проаналізовані особливості змін при проектуванні та експлуатації даних типів споруд, розширення функціональних блоків під нові потреби готелів, виявлена тенденція просторових планувань площ загального користування, індивідуальні планувальні рішення готельних номерів під потреби відвідувачів в зв'язку з COVID 19. Досліджено зміни щодо підходів у проектуванні SPA-центрів та готелів в період пандемії, що набирає особливої актуальності та соціальної значимості в світових масштабах. Дуже важливо щоб в майбутньому при проектуванні нових об'єктів впроваджувались нові зміни спрямовані на підвищення якості та безпечного перебування в готелі, удосконалення організації простору на тлі пандемії у всьому світі.

ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЕВИНИ, ЯК БУДІВЕЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ В АРХІТЕКТУРІ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ВИСОТНИХ КОМПЛЕКСІВ В УКРАЇНІ

О.Г. Цаусакі магістрант,

Н.Ю. Авдєєва к. арх., доцент, кафедра архітектурно-проектної справи,
*ВСП «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету
будівництва і архітектури», Київ, Україна*

Актуальність теми доповіді. У відповідності до Паризької угоди від 2015 року країни-учасники повинні вжити заходів щодо зменшення викидів діоксиду вуглецю в атмосферу для запобігання глобальному потеплінню. Україна підписала угоду 22 квітня 2016 року. Будівлі стали одним із секторів, якому була приділена особлива увага у «Національно-визначеному внеску України до Паризької угоди». Деревина є одним із самих екологічно чистих будівельних матеріалів. Сучасні технології виробництва дозволяють використовувати деревину не тільки у приватному будівництві, а й у промисловому, громадському та житловому. Метою (ідеєю) доповіді є дослідження переваг використання деревини, як будівельного матеріалу в архітектурі висотних багатофункціональних комплексів та причин недостатньої популярності на практиці будівництва в Україні.

Основні результати дослідження. Деревина – універсальний і, разом з тим, унікальний матеріал, глибоко вкорінений в історії, культурі та житті людей в усьому світі. Колір, текстура, міцність, гнучкість і акустичні властивості різних видів деревини цікавили архітекторів, дизайнерів, будівельників і ремісників протягом тисячоліть. Сучасні дизайнери та архітектори працюють з деревиною, піддаючи її різним видам обробки, та створюють нові інтерпретації використання цього матеріалу. Один м³ деревини зберігає тонну CO₂. Використання у промисловості та будівництві, повторне використання та переробка дозволяє збільшити цей показник. Тому так важливе розумне використання лісів. Головний принцип полягає в тому, що потрібно вирощувати не менше дерев, ніж збирати. У випадках лісів, які не знаходяться під управлінням, викиди вуглецю врівноважуються під час гниття або пожеж. Виробництво продуктів з деревини може бути енергоефективним, безвідходним та кліматично нейтральним при розумному підході.

Найпопулярнішими технологіями обробки для отримання будівельних конструкцій є клеєна деревина, поперечно клеєна деревина або CLT (англ. Cross laminated timber), матеріал з клеєного шпону або LVL (англ. Laminated Veneer Lumber). У виробництві використовують сучасні безпечні клеї, які не виділяють шкідливих речовин під час будівництва, експлуатації та утилізації. Виготовляються елементи високої готовності, модульні та прифабриковані рішення, які дозволяють суттєво знизити строки, вартість робіт та вартість адміністрування будівництва. Такі конструкції застосовуються при будівництві

різних типів будівель, в тому числі і висотних, та задовольняють вимогам Європейських, Американських та інших норм і стандартів (рис.1).

При всіх своїх позитивних якостях в Україні, країні з великими лісовими запасами та значним історичним досвідом дерев'яної архітектури, деревина використовується далеко не так широко, як має. Багато архітекторів скаржаться, що головною перешкодою є пожежна експертиза, яка не дозволяє застосовувати дерево у фасадному облицюванні та дуже упереджено ставиться до дерев'яних конструкцій капітальних будівель. Однак, правильно просочивши дерево, можна отримати негорючий матеріал, який збереже натуральну текстуру, але при цьому буде задовольняти протипожежні вимоги. Ще одна перешкода – це недостатня готовність державних та імплементація європейських норм для проектування, будівництва та експлуатації громадських, висотних та будівель середньої поверховості, використовуючи в повному обсязі технологічні можливості, які вже доступні навіть в Україні. У Житомирській області, в місті Коростень, з 2019 року функціонує деревообробне підприємство «Резалт», яке виробляє будівельну продукцію з клеєної та поперечно-клеєної деревини.

а)

б)

Рис. 1. Приклади використання деревини: а) – багатофункціональний комплекс «НоНо» у Відні, Австрія, 24 поверхи; б) – багатофункціональний комплекс «Mjøstårnet» в Брумунддал, Норвегія, висотою 85 метрів.

Апробація і впровадження результатів дослідження. Дане дослідження буде продовжено, а його результати можуть бути використані при проектуванні архітектурного середовища та просуванні розробки і впровадження нормативної документації в архітектуру багатофункціональних висотних комплексів в Україні.

Висновки. За останнє десятиліття дерево набуло великого значення, як будівельний матеріал. Проекти, які створюються з використанням деревини, відповідають нормативним вимогам будівельної фізики, протипожежному захисту, є екологічними та економічно доцільними. Розвиток лісозаготівельної та лісопереробної галузей промисловості дозволять підвищити темпи розвитку будівельної галузі, створять нові робочі місця та внесуть свій вклад у збереження планети та виконання цілей сталого розвитку.

РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ «РОЗУМНОГО ДОМУ» ПІД ВПЛИВОМ СТРІМКОЇ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРИ

Є.А. Савченко магістрант,
Н.Ю. Авдєєва, к. арх., доцент,

*ВСП «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету
будівництва і архітектури», Київ, Україна*

Актуальність теми дослідження. Сучасна архітектура ставить перед завданням, пов'язані не тільки з проектуванням та будівництвом об'єкту, а й з моделюванням його подальшої оптимальної експлуатації. Концепція «розумного дому» як найкраще підходить для вирішення таких проблем. Дистанційне, навіть віддалене управління інженерними системами, постійний моніторинг параметрів повітря, температури, енергетичних витрат, програмне керування обладнанням, постійний зв'язок із сервісними службами та службами безпеки, виводить зовсім на інший рівень управління будинком, спорудою чи промисловим об'єктом.

Метою доповіді є виявлення особливостей впровадження концепції «розумного дому» в екологічній архітектурі.

Основні результати дослідження. Поняття – «розумний дім» або системи автоматизованого управління об'єктом не нове, воно з'явилося майже одночасно з освоєнням людством електрики. Ще в далекому 1898 році Нікола Тесла демонстрував перші прилади дистанційного управління транспортними засобами та судами. Перші електричні побутові прилади з'явилися в 1915-1920 рр., а перші системи автоматизації будинків буди представлені на широкий огляд в 1934 р. на ярмарках в Чикаго та Нью-Йорку. Більш-менш серйозний прототип «розумного дому» з'явився в 1966 році. Розробка винахідника Джима Сазерленда інженера компанії «Westinghouse Electric» називалася: «Домашній комп'ютер EXO IV». В подальшому з розвитком комп'ютерної техніки та інформаційних технологій системи типу «розумний дім» перестали бути рідкісною диковинкою та поширилися на всі сфери життя людини, вирішуючи як побутові завдання, так і питання управління великими промисловими комплексами. Невеличкий контролер, розміром з коробку для взуття замінив собою великий штат управляючих, дворецьких, покоївок та охоронців в величезному житловому будинку або готелі. Для промислових об'єктів ці системи теж виконують обов'язки кваліфікованого персоналу.

Концепція «розумного дому» від самого свого появилення була орієнтована на підвищення ступеню комфорту експлуатації об'єкта, виконуючи функції автоматизації керування освітленням, опаленням, системами вентиляції та кондиціонування, побутовими приладами, системами відеонагляду та безпеки, мультимедійними системами тощо. Впровадження глибоко інтегрованих систем управління розширило межі інтелектуалізації сучасного будинку та сформувало єдиний експлуатаційний «організм» досконалої автоматизації. Завдання комфортності давно та з успіхом вирішується системою типу «розумний дім», для якої навіть поява величезної кількості «домашніх гаджетів» та надскладного

обладнання великої вартості, що працює тільки на підвищення функціональності будинку, не становить ні якої проблеми. А з керуванням всієї цієї машинерії справляється навіть дитина. Системам «розумний дім» вже до снаги самим сплачувати рахунки за комірне та визивати майстра сервісної служби, наприклад – для заміни фільтрів в системі вентиляції та кондиціонування. Досягнення в сфері робототехніки та «штучного інтелекту» обіцяють ще більше перспектив для вдосконалювання систем, типу «розумний дім». Вже досліджено, що для функціонування самої системи не потрібні великі затрати енергії.

З початком ХХІ століття із усвідомленням катастрофічності змін клімату набула гостроти проблема енергозбереження. Енергозбереження та енергоефективність стали невід’ємною частиною життя людства, в тому числі й сфери архітектури та будівництва. Екологічна архітектура стала не тільки модним трендом, а й життєво-необхідною складовою будь-якого розвитку. Ці тенденції спонукають концепцію «розумного дому» до переходу від завдання підвищення комфортності експлуатації до вирішення проблем енергоощадності та енергоефективності. Впровадження концепції «розумного дому», розвиненої з урахуванням вирішення вищезазначених проблем, та застосування новітніх будівельних «еко-матеріалів», вироблених або шляхом вторинної переробки, або без надмірного використання енергоресурсів, впритул наближає нас до реалізації ідеї «еко-будинку». Але ця концепція не дуже гармонійно вписується в сучасне, забруднене відходами промислової та побутової життєдіяльності людини урбанізоване середовище. Стрімка екологізація архітектури пропонує стрімке рішення цієї проблеми: «розумний будинок» добре почуватиме себе тільки серед подібних – в структурі «розумного міста». В світі вже існують спроби планування та формування не тільки смарт- але й еко-смарт-поселень, в яких принципи енергозбереження та енергоефективності становлять основу інженерних, планувальних та просторових архітектурних рішень. Розробки новітніх матеріалів та конструкцій дозволяють вбудовувати в елементи покрівлі та фасаду сонячні панелі та колектори без будь-яких втрат для архітектурно-просторових та оздоблювальних рішень.

Висновки теми дослідження. В теперішній час не можливо розглядати моделювання систем експлуатації об’єкта без вирішення проблем енергозбереження та енергоефективності, впливу стрімкої екологізації архітектури. Тому ще на етапі проєктування необхідно закладати використання інженерного обладнання ощадного енергозабезпечення з оптимізацію енергетичних процесів. Можливості систем автоматизації типу «розумний дім» якнайкраще підходять в тому числі й до управління енергетичними процесами об’єкту. Синтез сучасних технологій в сфері відновлювальної енергетики та інтеграція їх в систему енергозабезпечення об’єкту є природним шляхом реалізації оптимальної моделі експлуатації будинку. Парадигма розумного споживання, в тому числі через сучасні проєктні рішення в архітектурі та будівництві, можливо дозволить людству подолати наслідки глобальної кліматичної кризи та обрати вірний шлях розвитку.